

УДК 374.71(573.11)

М. Б. Бусько

НАВЧАННЯ ІМІГРАНТІВ У КАНАДІ

У статті розглянуто основні аспекти навчання імігрантів у Канаді та їхнє значення для розвитку економіки країни. Проаналізовано участь уряду у програмах та ініціативах стосовно навчання імігрантів. Підкреслюються переваги, які Канада отримує від навчання дорослих імігрантів, що у результаті стають кваліфікованими працівниками і потужним креативним потенціалом країни, а також користь, яку отримують самі імігранти завдяки освоєнню нових навиків, кваліфікацій чи перекваліфікації.

Ключові слова: навчання імігрантів, Канада, економічний розвиток Канади.

В статье рассмотрены основные аспекты обучения иммигрантов в Канаде и их значение для развития экономики страны. Проанализировано участие правительства в программах и инициативах относительно обучения иммигрантов. Подчеркиваются преимущества, которые Канада получает, обучая взрослых иммигрантов, которые становятся квалифицированными работниками и мощным креативным потенциалом страны, а также польза, которую получают сами иммигранты благодаря освоению новых навыков, квалификаций или переквалификации.

Ключевые слова: обучение иммигрантов, Канада, экономическое развитие Канады.

The article considers the main aspects of immigrant learning in Canada and their importance for the development of the country's economy. The participation of the government in programs and initiatives concerning immigrant learning is analyzed. The article highlights the advantages which Canada receives from learning of adult immigrants who become country's qualified workers and powerful creative potential and also the benefits which immigrants get due to the development of new skills, qualification or retraining.

Keywords: immigrant learning, Canada, economic development of Canada.

© Бусько М. Б., 2013

Загальновідомо, що Канада є великою за розмірами країною, яка не має достатньо корінного населення, що змогло б зайняти цю територію і тому країна розраховує здебільшого на імігрантів, які допоможуть їй правильно та раціонально використати свої ресурси, що, своєю чергою, сприятиме розвитку та процвітання Канади. «Іміграція є основним засобом зростання чисельності населення у Канаді, основним джерелом зростання робочої сили, що гарантує виконання національного плану та забезпечує належні засоби для життєдіяльності людей. Іміграція має значний вплив на розвиток економіки, культури та політики Канади» (Yang Y., 2008, p. 56).

Проте не лише кількість імігрантів відіграє важливу роль для розвитку Канади, а й їхній освітній і кваліфікаційний рівень, завдяки якому дорослі особи зможуть зробити внесок у різні сфери життя канадського суспільства. Саме тому Канада звертає значну увагу передусім відбору імігрантів, а пізніше і їхньому навчанню, що повинно відповідати вимогам її ринку праці.

Аналіз наукових джерел показав, що хоча дослідженню проблеми навчання та освіти дорослих присвячено багато праць, питання навчання імігрантів та його значення не є достатньо дослідженим вітчизняними вченими. Закордоном питання навчання імігрантів стало темою для дослідження таких науковців: С. Грабке, Дж. Мінлі, Н. Албоім, Г. Лонгфорд, С. Макнеір. Проте питання навчання імігрантів саме у Канаді не є достатньо дослідженим.

Отже, метою статті є дослідити значення навчання дорослих імігрантів для економічного розвитку Канади, що зможе послужити позитивним досвідом із використання канадських ідей в Україні.

Немає сумніву в тому, що вплив іміграції на економіку країни, а в даному випадку Канади, залежить від умінь, знань, навичок, досвіду та освіти імігрантів. Адже саме завдяки умінням та навичкам дорослих імігрантів економіка Канади може збагатитися. Зважаючи на цей факт, навчанню імігрантів після прибуття у нову країну приділяється значна увага.

Оскільки значну частину ринку праці Канади становлять імігранти, які не завжди можуть інтегруватися одразу після прибуття, то, відповідно, економіка країни зазнає певних втрат. І для того, щоб справитися із цією ситуацією уряд країни через відповідні міністерства та департаменти запроваджує низку ініціатив та програм з метою надання допомоги імігрантам у процесі інтеграції як у суспільство, так і на ринку праці. А ще «для того, щоб повністю інтегруватися у ринок праці Канади імігранти повинні бути залучені

до суспільного життя, економіки, громадського життя та професійної освіти Канади» (Grabke S., 2009, p. 28).

Передусім, дбаючи про розвиток економіки Канада запровадила спеціальні програми відбору певних категорій іммігрантів, у яких відображені не тільки вимоги країни, але й певних провінцій. Відповідно до них кожна провінція може висунути вимоги щодо професій, які є затребуваними у даному регіоні, що сприяє подальшому працевлаштуванню новоприбулих іммігрантів. Для самої країни це забезпечить прибуття кваліфікованих працівників тих професій, на які є попит і які зможуть зайняти вакантні місця, використовуючи свої таланти та ідеї, а також працюючи на благо Канади.

Необхідно зазначити, що важливе значення для економіки Канади мають бажання та здібності до навчання дорослих іммігрантів, оскільки саме від них залежатимуть результати та успіхи від пройденого навчання. Наприклад, відповідно до категорії «Сімейна імміграція» вимоги до претендентів є не дуже високими, але, відповідно до їхніх потреб та бажань пропонуються різні види навчання, завдяки яким в майбутньому кваліфікаційний рівень іммігрантів цієї категорії зможе підвищитися а, пройдене навчання сприятиме як їхньому добробуту, так і розвитку економіки країни.

Проведені дослідження показали, що федеральний уряд у співпраці із Департаментом громадянства та імміграції Канади виконав одне із своїх завдань стосовно новоприбулих іммігрантів, прикладаючи багато зусиль для того, щоб забезпечити усім іммігрантам адекватне навчання, що є запорукою гідного майбутнього. Урядова політика, програми та ініціативи щодо навчання іммігрантів спрямовані на те, щоб підвищити рівень та якість життя новоприбулих іммігрантів, підвищити їхню продуктивність на ринку праці та отримувати бажані результати від їхньої праці. Відповідно, завданням іммігрантів є максимально скористатися цими можливостями.

Завдяки численним дослідженням, які регулярно проводяться різними департаментами уряду Канади виявляються проблеми навчання, які потребують особливої уваги і сприяння уряду в їх розв'язанні.

Очевидним є той факт, що кваліфікації і навички дорослих іммігрантів приносять велику користь ринку праці Канади. «Економіка країни зміцнюється завдяки надходженню кваліфікованих працівників необхідних спеціальностей, в той час як

сім'ї іммігрантів процвітають у новій для них країні, сприяючи тим самим соціальному та економічному розвитку Канади» (Alboim N., 2002, p. 7).

У цій же праці досліджено також, що новоприбулі кваліфіковані іммігранти все-таки стикаються із проблемою безробіття або їхнє працевлаштування не зовсім відповідає отриманій кваліфікації, особливо на початковому етапі інтеграції у канадське суспільство. Відповідно, економіка Канади не може скористатися досвідом та вміннями цієї категорії іммігрантів, а іммігранти, своєю чергою, не отримують обіцяного доступу до ринку праці (Alboim N., 2002). І така ситуація є достатньо складною для Канади. Проте аналіз проблем та перешкод для успішного й відповідного працевлаштування іммігрантів дав поштовх появі значної кількості ініціатив та програм щодо навчання, перекваліфікації та визнання кваліфікацій, отриманих в інших країнах, що в кінцевому рахунку позитивно вплинуло як на економіку країни, так і на подальші перспективи новоприбулих кваліфікованих іммігрантів.

Немає сумніву в тому, що конкурентоздатність Канади у світі залежить від того, наскільки вона зможе зацікавити іммігрантів, а потім і підтримувати та розвивати їхні навички й кваліфікації, які є такими необхідними для розвитку економіки знань. А брак кваліфікованої робочої сили є серйозною перешкодою на шляху до зростання економіки країни.

Зауважимо, що на економіку Канади, в тому числі на її ринок праці впливає також і демографічна ситуація. Тому політика країни спрямована на те, щоб подолати цю проблему, застосовуючи потенціал імміграції з метою покриття потреби робочої сили.

Особливо ця проблема є актуальною у франкомовних спільнотах Канади, які через імміграцію, а пізніше і навчання іммігрантів намагаються залучити якомога більше дорослих осіб до своєї культури та традицій. Беручи до уваги потреби та особливості франкомовних спільнот, стає зрозумілим той факт, що вони зацікавлені не просто в іммігрантах, які сприятимуть збільшенню кількості франкомовних жителів Канади, але й у їхньому навчанні, щоб ці іммігранти змогли сприяти життєздатності та вживанню французької як офіційної мови Канади та долучитися до розвитку культури, звичаїв і традицій цієї мовної меншини. Тому франкомовні спільноти потребують освічених іммігрантів, яких можна навчити всього того, що потрібно знати, дотримуватись і робити, щоб зберегти статус французької мови як однієї із офіційних.

Результати проведених досліджень свідчать, що освіта іммігрантів отримана ще до прибуття у Канаду відіграє важливу роль у подальшій інтеграції як у суспільство Канади, так і у ринок праці країни. Проте, досить часто цієї освіти стає недостатньо через постійне вдосконалення технологій на підприємствах Канади. Відповідно, вимоги щодо навичок та кваліфікацій усіх працівників, в тому числі і новоприбулих іммігрантів, постійно змінюються, ідучи у ногу з часом, а це дуже часто вимагає розвитку нових навичок, вдосконалення вже сформованих умінь або й перекваліфікації. Тому, як правило, підприємства та організації співпрацюють із місцевими навчальними закладами, які і надають необхідні послуги щодо розвитку навичок майбутніх працівників та при необхідності перекваліфікації тих, хто вже працює. Така співпраця є плідною для усіх сторін, а насамперед для економіки Канади, яка отримує кваліфікованих спеціалістів з освітою, отриманою вже у Канаді. Також таке навчання має значні переваги для новоприбулих іммігрантів, оскільки пропонує їм освоєння теорії та практики в галузі обраної спеціальності та одразу забезпечує їм працевлаштування за фахом.

Загальновідомо, що як і будь-яке суспільство, суспільство Канади постійно змінюється через активну глобалізацію та розвиток економіки знань. У такій ситуації економічний та соціальний добробут жителів країни залежить від їхніх знань та навичок. Оскільки іммігранти і є значною частиною населення країни та невід'ємним елементом ринку праці, їхня кваліфікація відіграє надзвичайно важливу роль. Завдяки політиці уряду Канади щодо навчання іммігрантів вони мають можливість зробити вагомий внесок у економіку країни.

Ще одним позитивним аспектом навчання дорослих іммігрантів для ринку праці Канади є те, що таке навчання допоможе збільшити гнучкість та мобільність кваліфікованих працівників на ринку праці Канади, тим самим забезпечуючи їх уміньми швидкого реагування на потреби у перекваліфікації та оновлювати знання, навички і вміння.

Беззаперечним є факт, що ті іммігранти, які можуть швидко адаптуватися до умов ринку праці нової країни, маючи високу кваліфікацію, зроблять вагомий внесок у економіку країни. Відповідно при відсутності цих якостей страждають не тільки самі дорослі іммігранти, але й економіка країни. І в цьому випадку їм не обійтися без сторонньої допомоги, тобто без адаптаційних та

інтеграційних програм, спрямованих на допомогу новоприбулим дорослим іммігрантам в ознайомленні з усіма аспектами життя канадського суспільства, вимогами і умовами ринку праці цієї країни.

Як уже зазначалось, роль іммігрантів на ринку праці Канади є значною. Вони не тільки покривають нестачу робочої сили, але і є джерелом нових ідей, рішень та перспектив, що є надзвичайно цінним для будь-якої економіки. Економіка Канади також отримує користь від інновацій та вдосконалень кваліфікованих працівників з інших країн. І, допомагаючи їм отримати додаткові кваліфікації у Канаді, уряд тим самим забезпечує собі не лише трудові ресурси, але і потужний креативний потенціал, що може зробити внесок у розвиток економіки країни. Завдяки використанню та застосуванню умінь і знань іммігрантів Канада може досягнути великих результатів в усіх сферах суспільного життя.

Зауважимо, що канадська система навчання іммігрантів розроблена так, щоб відповідати змінам та прогресу в економічному, суспільному та політичному житті країни, а політика щодо навчання іммігрантів забезпечує можливість швидко реагувати на всі зміни, які відбуваються як на ринку праці Канади, так і у світовому масштабі.

Проте вплив імміграції на ринок праці Канади залежить не лише від кількості іммігрантів, але й від навичок та кваліфікації, якими володіють іммігранти. У даному випадку Канада представляє список професій та спеціальностей, які є затребуваними як в усій Канаді, так і в кожній із провінцій зокрема, звертаючи особливу увагу на економічні цілі та потреби кожного регіону. Крім цього, беручи до уваги соціальні, економічні та демографічні чинники, кожна провінція може подавати клопотання уряду щодо отримання необхідної кількості дорослих кваліфікованих працівників, які мають оселитися у цій провінції і працювати на її підприємствах у визначених галузях. Завдяки такому плануванню уряд Канади і Департамент громадянства та імміграції Канади сприяють розвитку тих галузей економіки, які потребують допомоги найбільше. Безперечно, такий відбір кваліфікованих працівників забезпечує працевлаштування новоприбулим іммігрантам, оскільки вони знають ще до імміграції, що їхня професія є потрібною у Канаді. У цьому випадку уряд Канади може запропонувати програми навчання на робочому місці, які допоможуть іммігрантам ознайомитися з особливостями праці саме в Канаді та вивчення мови за професійним спрямуванням, яке охоплює зокрема потрібну професійну сферу. Таке навчання загалом не забирає багато часу та зусиль, що дає змогу

іммігрантам максимально швидко розпочати працювати на благо сім'ї та країни, а самій країні якомога швидше скористатися перевагами цього навчання.

Дослідження показали, що навчання іммігрантів у Канаді починається одразу після прибуття і продовжується упродовж всього їхнього життя, охоплюючи такі аспекти як ознайомлення із різними сферами життєдіяльності канадського суспільства, освоєння навичок спілкування однією із офіційних мов Канади, вивчення мови за професійним спрямуванням, визнання попередньо отриманої освіти, освоєння або вдосконалення необхідних професійних навичок і кваліфікацій, навчання на робочому місці, перекваліфікація тощо.

Не менш важливим для новоприбулих іммігрантів є освоєння принаймні таких базових інформаційних та комунікаційних технологій як користування Інтернетом, пошук інформації, використання електронної пошти тощо. Без таких навичок неможливо обійтися не лише на робочому місці, але й у повсякденному житті. Оскільки у сучасному світі економічна та суспільна сфери життя країни є залежними від технологічного прогресу, то іммігранти обов'язково повинні розвивати навички і в цій сфері, а завдяки курсам та програмам уряд Канади намагається забезпечити дорослим іммігрантам доступ та можливість розвивати ті навички, від яких залежатиме їхнє професійне майбутнє, а також зручність проживання у новому суспільстві. Отож, освоєння цих навичок має велике значення як для економіки країни, так і для самих іммігрантів, які зможуть скористатися ними не тільки на роботі, але й у повсякденному житті.

Через те, що інформаційні та комунікаційні технології у сучасному світі набули такого важливого значення, увага уряду Канади прикута до проблеми освоєння цих навичок дорослими, особливо новоприбулими іммігрантами. З метою освоєння відповідних навичок дорослим іммігрантам пропонується низка програм та курсів оскільки «немає сумніву в тому, що інформаційні та комунікаційні технології впливають на спосіб пошуку інформації, спілкування та адаптації до життя у Канаді» (Caidi N., 2007, p. 4).

Результати досліджень показали, що є певні відмінності між вимогами до кваліфікованих працівників при імміграції та фактичним застосуванням їхніх кваліфікацій на ринку праці Канади. По-перше, кваліфіковані працівники не завжди можуть отримати роботу відповідно до своєї освіти та отриманої кваліфікації, в результаті чого потенціал та навички висококваліфікованих

працівників використовуються недостатньо, що спричиняє певну проблему для економіки Канади. По-друге, багато працедавців потребують послуг менш кваліфікованих іммігрантів, щоб компенсувати нестачу працівників у різних галузях промисловості, не ставлячи за вимогу високий кваліфікаційний рівень. По-третє, з'являється значна кількість нелегальних іммігрантів, які в основному є низько кваліфікованими або і взагалі некваліфікованими, але займають робочі місця (Reitz J., 2007).

Стикаючись із такими проблемами уряд Канади зосереджує свою увагу на навчанні іммігрантів одразу ж після їхнього прибуття у країну, тим самим намагаючись виправити ситуацію, яка попередньо склалася на ринку праці. Сприяючи навчанню дорослих іммігрантів та отриманню ними необхідних для ринку праці Канади кваліфікацій, уряд забезпечує їм не лише працевлаштування, але й дає можливість проявити свої професійні здібності, таланти та компетентність, тобто втілити в життя все те, заради чого вони прибули в Канаду.

Завдяки значній увазі, що приділяється навчанню іммігрантів, як кваліфікованих, так і некваліфікованих, рівень їхньої освіти досить часто є вищим ніж рівень освіти корінних жителів Канади. А, беручи до уваги їхні кваліфікації, навички та отриману освіту, а також прагнення розвивати нові навички, необхідні для ринку праці Канади, дорослі іммігранти мають значні шанси добитися успіху у цій країні.

Отже, з'ясовано, що Канада зацікавлена не тільки у зростанні кількості населення, тобто робочої сили, але й у тому, щоб це населення могло принести користь країні, а, відповідно й забезпечити собі належні умови для проживання у країні. Тому, навчаючи іммігрантів, уряд Канади сприяє добробуту та процвітанню обох сторін, а навчання дорослих іммігрантів стає не тільки надбанням для певної особи, але й надбанням для країни.

Перспективним у даному напрямку може бути дослідження різних видів навчання, які пропонуються дорослим іммігрантам у Канаді.

Література

1. Alboim N. Fulfilling the promise: integrating immigrant skills into the Canadian economy. The Maytree Foundation. – 2002. – 53 p.
2. Grabke S. Economic adjustment of adult immigrants and the role of post-secondary educational institutions. Canadian Council on Learning. – 2009. – 58 p.

3. Including immigrants in Canadian society: What role do ICTs play? Draft report. / Caidi N., Longford G., Allard D., Dechief D. University of Toronto. – 2007. – 54 p.

4. Reitz J. Closing the gap between skilled immigration and Canadian labour markets: emerging policy issues and priorities. University of Toronto. – 2007. – 28 p.

5. Yang Y. Commentating the Contradictions in the Implementation of Canada's Immigration Policy // Journal of politics and Law. – 2008. – № 2. – p. 56 – 59.

Рецензенти:

Сисоєва С. О. – д. пед. н., проф., член-кор. НАПН України,
Муқан Н. В. – д. пед. н., доц.

Стаття надійшла до редакції 27. 03. 2013

УДК 373.2:165.742

Л. В. Гарашенко

ЦІННІСТЬ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК ЧИННИК ГУМАНІСТИЧНОГО ВИХОВАННЯ

У статті обґрунтовується необхідність ціннісного ставлення вихователів дошкільних навчальних закладів до проблеми збереження і формування здоров'я дітей, усвідомлення вагомості цінності здоров'я. Аналізуються гуманістичні підходи до виховання дітей дошкільного віку у контексті здоров'язбереження, спрямовані на реалізацію цінності здоров'я. Розкрито роль аксіологічного підходу у взаємозв'язку педагогічної науки і практики.

Ключові слова: здоров'язбереження, цінності, гуманістичне виховання, діти дошкільного віку.

В статье акцентируется внимание на необходимости ценностного отношения воспитателей дошкольных учреждений к проблеме сохранения и формирования здоровья детей, осознания важности ценности здоровья. Анализируются гуманистические подходы к воспитанию детей дошкольного возраста в контексте здоровьесбережения, направленные на реализацию ценности здоровья. Раскрыто значение аксиологического подхода для взаимосвязи педагогической науки и практики.

Ключові слова: здоровьесбережение, ценности, гуманистическое воспитание, дети дошкольного возраста.

The paper argues the case for value treatment caregivers pre-schools to the problem of forming and maintaining the health of children, awareness of significance of the value of health. Analyzed humanistic approaches to educating pre-school children in the context of health to implement the values of health. The role of axiological approach to the relationship of pedagogy and practice.

Key words: of health, values, humanistic education, pre-school children.

У зв'язку з актуальністю аксіологічного підходу до сучасної педагогічної системи (і дошкільної теж) цілком закономірною стає теза, що світовою спільнотою виокремлено проблему здоров'я у